

Bezoek Rusland (1991)

Sieth Delhaas

interview voor KRO-Kruispunt, 2 juli 1991.

Het zal er in het Verenigd Europa van na 1992 niet beter op worden voor vrouwen, vreest Sieth Delhaas van de Werkgroep Vrouw-Kerk-Beleid, net terug van een reis naar Minsk in Wit-Rusland. Ze is nogal geschrokken van de situatie en vooral van de apathie van de vrouwen daar.

Waarom denkt ze dat het er slechter op wordt voor vrouwen in Europa vroeg Trees van Montfoort haar.

SD: Wij zien dat Gorbatsjov hulp vraagt aan het Westen. Die hulp komt nooit voor niets. We verwachten dat de werkloosheid daar veel groter zal worden en dat betekent dat vrouwen moeten verdwijnen van de arbeidsmarkt, net zoals dat in het verleden in het Westen is gebeurd en ook nu weer gebeurt.

Je ziet dat de vrouwen dat ook maar al te graag doen, maar tegelijkertijd zal hun economische afhankelijkheid toenemen en dat betekent ook dat vrouwen minder invloed zullen krijgen op de politiek, op alles wat er gaande is in de Sovjetunie, alles waar wij in het Westen juist de laatste 25 jaar voor knokken en wat zij door het Socialisme gekregen hebben, maar nu alshetware vrijwillig weer afgeven.

Daarom willen wij proberen contacten te leggen om in gesprekken te kijken hoe we dat kunnen veranderen.

Waarom zou dat hier in het Westen ook slechter worden?

SD: Omdat hier de werkloosheid toeneemt door allerlei technologische veranderingen en we hebben uiteindelijk die economische onafhankelijkheid als vrouwen nog nauwelijks verworven. Als je ziet dat in Nederland maar 40% van de gehuwde vrouwen werkt en daarvan maar een heel klein percentage werkelijk economisch onafhankelijk is omdat de rest in deeltijd banen werkt, of banen die maar voor een heel korte periode zijn vastgelegd, of die op tijden werken die zeer onaantrekkelijk zijn.

Als er kinderen komen kan er vaak niet meer gewerkt worden omdat er onvoldoende opvangmogelijkheden zijn. Je ziet dat vrouwen hun werk dan inleveren en die verwachting is er naar Oost-Europa ook. We hebben gezien dat bij vrouwen in de voormalige DDR die ontwikkeling al gaande is. Zij waren ook bij de reis naar de Sovjetunie en zij zijn al veel kritischer geworden naar het Westen toe en zeer teleurgesteld in het Westen. Die bevestigen eigenlijk onze vermoedens.

U wilt werken aan een uitwisseling van contacten tussen Oost en West vooral tussen vrouwen, hoe ziet u dat precies voor u?

SD: In de eerste plaats willen we proberen mensen uit te nodigen naar Nederland. Martina Heinrichs van *Kerk en Wereld* wil proberen om in samenwerking met dit instituut aan die reis een programma vast te koppelen. Wij denken er ook aan, we zijn heel erg geconfronteerd met de problematiek van Tsjerbnobyl, en dat speelt hierin ook een heel grote rol, of we hier iets kunnen opzetten voor moeders en kinderen die slachtoffer zijn van deze kernramp.

In Duitsland worden al veel kinderen ontvangen om daar gedurende enkele weken op te knappen, en het andere is dat we proberen deze mensen via die contacten wat meer politiek bewust te maken.

We hebben gemerkt dat door het socialistische systeem de mensen als het ware alle verantwoordelijkheid uit handen is genomen; dat de mensen inderdaad geen initiatieven meer durven te nemen zelf en daardoor ook heel apolitiek geworden zijn.

Als je de vraag aan hen stelt waarom willen jullie niet meer politiek bezig zijn, dan verstaan zij daaronder beroepsmatig politiek bezig zijn. Zoals wij zeggen: het persoonlijke is politiek daarvan hebben ze geen idee wat dat is.

Dat gaat dan voor hun gevoel niet over eigen omstandigheden?

SD: Nee, absoluut niet. Politiek betekent voor hen de partijbonzen waar ze een grote weerzin tegen hebben gekregen; dat is voor hen politiek en daarmee willen ze niets meer te maken hebben.

En wat is het voor u dat u aan hen zou willen doorgeven?

SD: Nou, kritisch kijken naar wat je weg doet. Door contacten met vrouwen uit Tsjechoslowakije en ook uit de voormalige DDR, die heel erg teleurgesteld zijn na de veranderingen in hun land, die zeggen: wij hebben wel degelijk verworvenheden in het Socialisme, ook al hebben we het zwaar gehad. Als we terugkeren naar het kapitalistische Westen of wat je ook in Polen ziet en in Tsjechoslowakije, dat de kerken het weer voor het zeggen krijgen, nou dan gaat de situatie voor vrouwen absoluut achteruit.